

LÜHIKROONIKA

1. märtsil toimus Tallinnas Eesti Keele Instituudis Eesti keelenõukogu (EKN) keelekorralduse seminar. Keelekorraldusest ühiskonnas kõnelesid Airi Männik (Eesti Keeletoimetajate Liit), Kaja Sarapuu (Eesti Emakeeleõpetajate Selts) ja õiguskantsler Ülle Madise. Keeleteaduse poolelt vaatles keelekorraldust TÜ tänapäeva eesti keele professor Liina Lindström. EKI keelekorraldustööd tutvustasid Sirli Zupping („ÖS-i ja EKI teatmiku tegevuskava”), Lydia Risberg („„Meie kõigi kohus on keelt võimalikult hästi tundma õppida”), Kristina Koppel („Keeleandmed eesti keele ühendkorpuses”) ja Margit Langemets („Eesti keele sõnaraamat ÖS 2025”). Järgnes arutelu Birute Klaas-Langi juhtimisel. Osalesid Toomas Kiho (EKN ja ajakiri Akadeemia), Andero Adamson (HTM), Mari Koik (Eesti Keeletoimetajate Liit), Kaja Sarapuu (Eesti Emakeeleõpetajate Selts), Liina Lindström (TÜ), Külli Habicht (TÜ), Kristiina Bernhardt (TLÜ), Sirli Zupping ja Margit Langemets (EKI).

5. märtsil peeti Tallinnas Eesti Lastekirjanduse Keskuses lastekirjanduse aastakoosolek. Ettekannetega esinesid Jaanika Palm („Tavalises erilist nähes. Eesti algupärane lastekirjandus 2023”), Krista Kumberg („Mõista ennast, mõista teisi. Tõlkekirjandus lastele 2023”), Helena Kostenok („Uued algused. Noortekirjandus 2023”) ja Triin Soone („Kas pilt ütleb rohkem kui tuhat sõna? Eesti lasteraamatu-illustratsioon 2023”).

6. märtsil toimus Tartus Õpetatud Eesti Seltsi koosolek. Anti Selart esines teemal „Liivimaa hagiotoponüümid keskaja kirikuloo allikana”. Hiljemalt varauusajal asendas rea Eesti kihelkondade senise kohanime uus toponüüm, mis tulenes

kihelkonnakiriku kaitsepühaku nimest. Liivimaal on märkimisväärne, et läti keelealal hagiotoponüümid peaaegu puuduvad.

13. märtsil toimus Tallinnas hõimuklubi õhtu „Ääremaadel kõndija”. Etnoloog Indrek Jääts rääkis oma erinevatel aegadel tehtud välitöödest soome-ugri rahvaste juures.

14. märtsil toimus Tallinnas Eesti Teaduste Akadeemias teaduspärastlõuna „Eesti teaduskeele võimalused ja väljakutsed”. Ettekannetega astusid üles Renno Veinthal (HTM, „Eesti keelest ja eesti meelest meie ülikoolides”), Helen Hint (TÜ, „Eestikeelse akadeemilise teksti uurimisest”), Birute Klaas-Lang (TÜ, „Milleks mulle eesti keel?! Või siiski? Tartu Ülikooli välistöötajate ja -üliõpilaste keelehoiaku-test”), Reili Argus (TLÜ, „Lõputöö kirjutamise mitmetahulisest ja -tasandilisest protsessist. Juhendaja vaade”), Sirli Zupping (EKI, „Eestikeelsed kõrgkooliõpikud ja terminitöö Eestis – kuidas ja kellele?”), Toivo Maimets (TÜ, „Eestikeelne raku-bioloogia – milleks?”), Jakob Kübarsepp ja Priit Kulu (TTÜ, „Terminibaas materjalitehnikas toeks õpingutes ja töökohal”).

14. märtsil peeti Eesti Rahvusraamatukogus emakeelepäeva konverents „Rikka eesti keele mur(d)ekohad”. Esinesid Marju Kõivupuu (TLÜ, „Keel või murre? Murre või keel?”), Kätlin Kõverik (HTM, „Murdekeelte murranguline aeg”), Jüri Viikberg (EKI, „Murdesalved triiki täis”), Mari Kendla (EKI, „Mida kirevam, seda toredam”), Robin Liiber (TÜ üliõpilane, „Murrangulised või murenevad murded – mulgi keele näitel”), Maryliis Teinfeldt-Grins („Isealgatuslikud kunstipraktikad: Kadrina murraku dokumenteerimine ja kogumine”) ja Contra („Contra ja Urvastõ kiil”).

15. märtsil kuulutati Tartus välja 2023. aasta keeleteo konkursi võitjad. Peauhinna pälvis Kohtla-Järve lasteaiaõpetaja Aleksandra Danštšikova eestikeelsete õppevideote eest. Parima kõrgkooliõpikuna tunnustati Sulev Kuuse ja Toivo Maimetsa koostatud „Rakubioloogiat” ja rahvaauhinna võitis noor luuletaja EiK, kodanikunimega Eik Erik Sikk.

20. märtsil toimunud Eesti Rahva Muuseumi hõimuklubis esines Atte Huhtala ettekandega „Meälased ja kveenid – kõige põhjapoolsemad läänemeresoomlased”. Meälased elavad Soomega piirnevatel Rootsi aladel Tornio jõe orus, kveenid Põhja-Norras. Esineja kõneles nende rahvaste ajaloo ja keeltest, samuti igapäevaelust ja kultuurist tänapäeval.

20. märtsil Tartus toimunud Õpetatud Eesti Seltsi koosolekul esines Evar Saar. Ta vaatles etnonüümi *ugalane* ja maanime *Ugandi* esinemist rahvalauludes. Saar pakkus välja oma hüpoteesi, kuidas sõjaka võõra kohta käivast etnonüümist *ugalane* võis saada maakonna nimi läänemeresoomlaste ja maanimi lätlaste jaoks (*Igaunija*).

21. märtsil tähistati Eesti Rahva Muuseumis emakeelepäeva. Esines 2023. aasta F. J. Wiedemanni keeleauhinna laureaat, Eesti Keele Instituudi juhtivkeelekorraldaja Peeter Päll. Tartu Ülikooli rahvus-teaduste professor Arne Merilai pidas ettekande „Luuletaja ja emakeel. Hando Runnel”. Runnel pälvis sel aastal Wiedemanni keeleauhinna.

22. märtsil toimus Tallinnas Emakeele Seltsi aastakoosolek. Akadeemilise ettekandega esinesid Birute Klaas-Lang ja Kristiina Praeli: „Venekeelsete lastevanemate roll eestikeelsele haridusele üleminekul: kuidas kaasava lähenemise kaudu vanemateni jõuda?” Tegevusaruande 2023. aasta kohta esitas Marit Alas. Toimusid korralised valimised: juhatus ja revisjonikomisjon jätkavad endises koosseisus, uueks keeleteoimkonna vanemaks valiti Külli Habicht.

22. märtsil korraldati Tallinna Tehnikaülikoolis IV terminoloogikonverents „Tõhusa terminitöö nimel”. Mari Vaus (EKI) andis ülevaate üleriigilise terminitöö hetkeseisust. Oma teadmisi jagasid terminitöö asjatundjad, õppejõud, tõlkijad ja toimetajad Tallinna Tehnikaülikoolist, Eesti Maaülikoolist, Tartu Ülikoolist, Tallinna Ülikoolist jm. Kõneldi materjalitehnika, metroloogia ja mõõtetehnika, masinaehituse, energiatehnoloogia ja betoonkonstruktsioonide ning hariduse ja õppimisega seonduvast oskussõnavarast, samuti arutleti terminitäpsuse ja tõlkevigade üle.

27. märtsil toimus Tallinnas hõimuklubi õhtu „Vadja-Eesti. Vadjalaste ajalooost Ida-Eestis”. Ajaloolane Anti Lillak kõneles Eesti vadjalaste ajaloo ja historioograafiast. Vadjalaste põline kodumaa jääb teisele poole Narva jõge, kuid muistised, kohanimed, keel ja rahvakultuur mäletavad kunagist vadja pärandit ka Viru- ja Tartumaal.